

ikke være enig med ham. Han udtalte sig paa en Maade, som om Forslaget væsentligt gik ud paa at holde en fremragende kirkelig Personlighed indenfor Folketirken tilligemed de Benner, som ellers kunde være tilbøielige til med ham at træde ud deraf. Dersom der skulde voteres over Motiverne, da kunde saadanne Bemærkninger jo være vel grundede, men da der kun skal voteres over Lovforslagets Paragrapher, saa forekommer det mig, at disse Bemærkninger ikke ere af megen Betydning for Thinget. Derimod er det jo tilvisse af en væsentlig Betydning med Hensyn til det hele Spørgsmaal, om det med Rette skulde kunne gjøres gjældende, at Rigsdagen savner den fornødne Competence til at gaae ind paa en saadan Sags Behandling. Dette er af den samme ærede Landssthingsmand stærkt gjort gjældende, ligesom ogsaa den høitærede Minister udtalte den samme Anskuelse. Jeg skal dertil tillade mig at bemærke, at Lovforslaget jo ganske vist har sin kirkelige Side; men det antaster ikke Kirkens Helligdom, det berører ikke Kirkens Bessendelse, ikke Kirkens Raademidler; det vil kun bortstaafe adskillige Hindringer for den frie Benyttelse af Kirkens Goder, for Menigheds livets Udvikling; det vil kun hidføre en større Frihed, for at den Land, der endnu samler og sammenholder, nærer og helliger Menigheden, kan røre sig med desto større Frihed. Jeg troer derfor, at det ærede Thing under de forhaandenværende Omstændigheder, medens Bestingelserne for en kirkelig Behandling af Sagen ikke ere givne, og Forholdene dog fordre en Ordning, meget vel vil kunne gaae ind paa Forhandlingen af et saadant Forslag, uden at træde Kirkens Ret for nær, hvad man jo hverken fra Statens eller Kirkens Side kunde ønske, men maatte protestere imod. Og derved er der heller ikke, saavidt jeg seer, lagt nogen Hindring i veien for, at den høitærede Minister, dersom Forslaget maatte blive vedtaget af Rigsdagen, kan, førend han forelægger det til Hans Majestæts Stadsfæstelse, igjennem de forhaandenværende kirkelige Organer indhente en Betænkning, som han da kan tillægge al den Betydning, der maatte tilkomme den.

Den ærede 4de Landssthingsmand for 1ste Kreds (Madvig) yttrede blandt Andet, at, naar der ikke foreligger en paatrængende Nødvendighed, kan Rigsdagen ikke have Kald til at gaae ind paa en saadan Sags Behandling. Det er netop det, Spørgsmaalet dreier sig om, hvorvidt der foreligger en saadan Nødvendighed eller ikke; jeg troer, den foreligger, men jeg har ingenlunde alene seet den i den fornavnte geistlige Mand's Stilling i og til Folketirken, men jeg har, som Lovforslagets enkelte Paragrapher og den Motivering af de enkelte Paragrapher, der ledsager dem, nofsom viser, høyt langt Mere for Die end denne Mand's Stilling og Hensynet til den Kreds, som slutter sig til ham. Tankegangen i Motiveringen er vel egentlig denne: Der ligger i den Ordning af de kirkelige Forhold, som den aandelige Bevægelse fordrer, en Opgave for os at løse; den os saa stærkt anbefalede „Præstefrihed“ er ikke istand til at løse Opgaven, den vil tvertimod opløse Folketirken; altsaa maae vi see os om efter en anden Maade, hvorpaa disse kirkelige Forhold kunne ordnes saaledes, at den kirkelige Bevægelse, der giver sig tilstrækkeligt tilkænde i mangfoldige Retninger, kan finde sin Begrændsning og tillige finde den Veie, ad hvilken den uden Forvirring kan udfolde sig.

Skjøndt Lovforslaget jo ganske vist er, som den samme ærede Taler bemærkede, „individuel“ og udgaaet fra „en enkelt Mand“, saa har det dog, som jeg tidligere tillod mig at bemærke, sin tilstrækkelige Begrundelse i Tidsforholdene, og jeg holder mig forvisset om, at der i flere Egne af Landet vil vise sig en temmelig almindelig Stemning for det. Jeg troer ogsaa, at, forsaavidt man ikke gaaer ud fra et vist forudfattet Begreb om den kirkelige Forsatnings Ordning, da vil man maastee kunne komme til Erkjendelse af, at den Tanke, hvorfra Lovforslaget er udgaaet, ikke er „klar“, og at de Midler, det vælger til at gennemføre denne Tanke, heller ikke ere „uheldige.“ Hvad den samme ærede Taler yttrede om, at vi ikke skulde holde paa en Mand og hans Benner, som gjorde en saadan Fordring, der førte Folketirkens Opøsning med sig, skal jeg aldeles ikke indlade mig videre paa, da Hen sigten med Lovforslaget,